

tanácskozó termét már Moltke életnagyságú arcképe díszíti az augusztusi napok emlékére. Hátha még az a vágyuk is teljesedik a coblenzi diákoknak, hogy Moltke közbenjárására a hadügyminiszterium egy elfoglalt francia ágyut állíttat iskolájuk elé! A hadügymin. részletes utasítást adott ki a még nem sorköteles ifjak előkészítésére, a bajor közökt. min. pedig a háború eseményeinek és tanulságainak iskolai feldolgozására. Aránylag kevés iskolát foglaltak el háborús célokra. Tanárok, tanítók rendkívül nagy számmal vannak a harcban. A tanítás mindenütt háborítatlanul folyik, még az iparos továbbképzőkben is.

T. M.

A frankfurti egyetem — miként a debreczeni és a pozsonyi — a háború zajában kezdte meg munkáját. Jogi, orvosi, filozófiai, természettudományi s közgazdaság- és társadalomtudományi fakultása van. Megnyitása napján, 1914. okt. 25., a *Frankfurter Zeitung*-nak mindenik cikke az egyetemről szól. Julius Ziehen a frankfurti köznevelés és az egyetem vonatkozásait fejtegeti s kifejezi azt a reményt, hogy az új egyetem önálló tanszéket létesít a neveléstudománynak és a művelődési politikának. E tanszék talán sehol sem található olyan kedvező légkört, mint éppen Frankfurtban, ahol csaknem mindenféle iskola megvan, új iskolafajok állítására is állandó a készség és a tudományos alapú művelődési politika kifejlődését ilyen hagyományok is elősegítik. Ratke 1612-iki nagy tervéhez hasonlóan kidolgozása méltó volna az új egyetem pedagógusához és ma Ziehen szerint a siker feltételei is megvannak. A lap első cikke az új egyetemet úgy köszönti, mint az igazság, áldozatkészség és szabadság szellemének új melegágyát. S azt várja, hogy innen is erősödjék a német derékség, kötelességérzés és ezek forrása: az idealizmus, a munkáért való szent lelkesedés.

A reáliskola értéke. A Bayerische Zeitschrift für Realschulwesen 1914. ápr. száma 80 oldalas ünnepi kiadvány volt a német tanárok müncheni nagy gyűlése alkalmával. Számos, tekintélyes szakembertől, a gimnázium híveitől is, megkérdezték: mi a véleményök a reális irányú nevelésről. A mi reformtörekvéseink szempontjából is érdekes a legtöbb válasz, mert hiszen itt is fontos a kérdés vajjon a reáliskolában végzett tanulók valók-e a tudományegyetemre, helyes és kívánatos-e a reáliskolának a gimnáziummal azonos jogosítása, mi a jelentősége a reáliskolának a gyakorlati életre való előkészülésre nézve s miféle javításra van szükség ebben az iskolafajban. A 105 válasz sok eleven gondolatot tartalmaz; általában megerősíti azt a felfogást, hogy a műveltségnek nemcsak egy az útja; de mutatja azt is, hogy a vélemények korántsem egyezők a reáliskolák felől. Igen tanulságosak az egyetemre vonatkozó megjegyzések. Ezek